

Sygn. akt III AUa 588/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

sprawy R. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie renty

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 1 czerwca 2015 r. sygn. akt VI U 837/14

oddala apelację.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 588/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 września 2014 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na podstawie przepisów ustawy

z dnia 17 grudnia 1988 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej: ustawa emerytalna) odmówił ubezpieczonej R. N. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Swoje stanowisko organ rentowy oparł na orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS

z dnia 28 sierpnia 2014 r., stwierdzającej zdolność do pracy wnioskodawczyni.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się ubezpieczona, w odwołaniu podnosząc, że jej stan zdrowia nie pozwala na podjęcie zatrudnienia. R. N. wskazała, że

w szkole podstawowej wykryto u niej wadę wzroku – krótkowzroczność, która

z każdym rokiem pogłębia się. Z tego powodu miała przeprowadzone cesarskie cięcie, bowiem poród naturalny z powodu tak silnej wady wzroku był w jej przypadku niemożliwy. W lipcu 2002 r. dodatkowo u ubezpieczonej pojawił się zez w prawym oku, co jest dla niej bardzo kłopotliwe i problematyczne podczas poszukiwania pracy jako doradca klienta, sprzedawca – czyli osoba mająca kontakt z klientem. Od czerwca 2013 r. R. N. posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Biegły sądowy w 2014 r. stwierdził u niej oprócz wysokiej krótkowzroczności również zmiany degeneracyjne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie w całości, z argumentacją jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 1 czerwca 2015 r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 11 września 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej R. N. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd ustalił, że ubezpieczona R. N., urodzona (...) posiada wykształcenie wyższe – magister administracji. W okresie od 1 września 1986 r. do 30 czerwca 2013 r. zatrudniona była na pełnym etacie w (...) Sp. z o.o. w W. na następujących stanowiskach: stażystka, telefonistka, referent, doradca klienta indywidualnego, doradca klienta biznesowego, specjalista do spraw obsługi klienta biznesowego, starszy specjalista do spraw obsługi klienta. Od 16 września 2013 r. ubezpieczona zatrudniona była w (...) Sp. z o.o. w G. na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego, w pełnym wymiarze czasu pracy, zaś od dnia 1 kwietnia 2015 r. pracuje w spółce (...) w G. jako pracownik biurowy.

W dniu 14 lipca 2014 r. R. N. wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Orzeczeniem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Komisja Lekarska ZUS w Z. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił, że u ubezpieczonej rozpoznano krótkowzroczność wysoką oka prawego z niedowidzeniem stopnia drugiego, krótkowzroczność wysoką oka lewego ze zmianami w naczyniówce i siatkówce oka lewego oraz starczowzroczność oka lewego. Z uwagi na duże zmiany zwyrodnieniowe oka lewego (lepszego) doszło do trwałego obniżenia ostrości wzroku w dali i bliży, pomimo stosowania korekcji okularowej. W lutym 2014 r. ostrość wzroku oka lepszego wynosiła 60 % z korekcją minus 10 dioptrii. U ubezpieczonej stwierdzono obniżenie widzenia o 50 %. Ostrość wzroku oka prawego jest na poziomie 1 %. Zdaniem Sądu Okręgowego stan zdrowia ubezpieczonej czyni ją częściowo niezdolną do pracy od 1 lipca 2014 r. do 30 czerwca 2017 r.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie. Istotą zaistniałego w sprawie sporu było ustalenie i rozstrzygnięcie: czy i od kiedy ubezpieczona R. N. jest częściowo niezdolna do pracy, czyli niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a jeśli tak, to na jaki okres, jakie schorzenia powodują niezdolność do pracy oraz czy istnieje możliwość i celowość przekwalifikowania.

Sąd I instancji za punkt wyjścia swych rozważań przyjął art. 12-14 oraz art. 107 ustawy emerytalnej. Odnosząc się do meritum sprawy, Sąd orzekający wskazał, że zgodnie z art. 12 wskazanej ustawy, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje osobie, która stała się niezdolna do pracy, a więc która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną – która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Sąd Okręgowy w celu wyjaśnienia spornych okoliczności dokonał analizy dokumentacji rentowej i medycznej ubezpieczonej oraz przeprowadził postępowanie dowodowe z opinii biegłego sądowego z zakresu okulistyki. Biegły sądowy lekarz specjalista chorób oczu A. N. na podstawie analizy źródłowej dokumentacji medycznej, zebranego wywiadu oraz po przeprowadzeniu badań

u ubezpieczonej rozpoznał:

- krótkowzroczność wysoką oka prawego z niedowidzeniem stopnia drugiego,
- krótkowzroczność wysoką oka lewego ze zmianami w naczyniówce i siatkówce oka lewego,
- starczowzroczność oka lewego.

Na podstawie opinii lekarskiej sporządzonej przez biegłego Sąd pierwszej instancji ustalił, że z uwagi na duże zmiany zwyrodnieniowe oka lewego (lepszego) doszło do trwałego obniżenia ostrości wzroku do dali i bliży pomimo stosowania korekcji okularowej. W lutym 2014 r. ostrość wzroku oka lepszego wynosiła 60 % z korekcją minus 10 dioptrii. Po badaniu ubezpieczonej biegły sądowy stwierdził obniżenie widzenia o 50 %. Osoba częściowo niezdolna do pracy posiada ostrość wzroku oka gorszego poniżej 10 %, a oka lepszego 30 % z optymalną korekcją okularową. Nie jest znana przyczyna obniżenia ostrości wzroku. Wobec tego biegły stwierdził, że nie zgadza się z opinią Komisji Lekarskiej ZUS w Z. z dnia 28 sierpnia 2014 r. i uznał, że ubezpieczona R. N. jest osobą częściowo niezdolną do pracy.

Organ rentowy nie zgodził się z opinią biegłego i wniósł o wydanie przez biegłego opinii uzupełniającej a następnie dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy.

Ubezpieczona nie wniosła zastrzeżeń do opinii biegłego.

W opinii uzupełniającej biegły lekarz specjalista chorób oczu A. N. podtrzymał swoją wcześniejszą opinię i wskazał, że na podstawie wnikliwej analizy dokumentacji medycznej oraz na podstawie badania ubezpieczonej stwierdził znaczne obniżenie ostrości wzroku jedynego oka widzącego, czyli oka lewego. Wynosi ono 60 % z korekcją okularową minus 10 dioptrii sferycznej minus 1.0 dioptrii cylindrycznej z osią stopni 79. Ostrość wzroku oka prawego pozostaje niezmienna i wynosi 1 %. Nadto wskazał, że przy wydawaniu opinii o częściowej niezdolności do pracy biegły podkreślił konieczność dalszego leczenia w Klinice (...), ponieważ nie jest znana przyczyna obniżenia ostrości wzroku oka lewego o 30 % w tak krótkim czasie. Tymczasem lekarz medycyny pracy orzekł zdolność ubezpieczonej do pracy przy monitorach powyżej 4 godzin dziennie w czasie gdy ostrość wzroku oka lewego wynosiła 100 % z korekcją okularową.

Ubezpieczona zgodziła się w całości z treścią opinii uzupełniającej.

Organ rentowy podniósł natomiast, że być może doszło do istotnego pogorszenia w stanie zdrowia ubezpieczonej w trakcie postępowania sądowego, a tym samym istnieje możliwość skierowania sprawy do ponownej oceny orzeczniczej ZUS.

Opinie sporządzone w toku niniejszego postępowania wydane zostały przez biegłego lekarza specjalistę, posiadającego wieloletnią praktykę zawodową, cieszącego się dużym autorytetem, po uprzednio przeprowadzonym badaniu ubezpieczonej oraz wcześniejszej analizie treści zgromadzonej dokumentacji.

Sąd Okręgowy w pełni dał wiarę opiniom złożonym przez biegłego, bowiem w sposób jasny przedstawił on powody swoich twierdzeń, wskazując występujące u ubezpieczonej schorzenia oraz ich wpływ na zdolność do pracy. W ocenie Sądu opinia biegłego jest szczegółowa i daje pełny obraz zmian zdrowotnych ubezpieczonej R. N.. Wnioski końcowe zostały sformułowane kategorycznie, spójnie i logicznie. Wskazane i wyjaśnione zostały też wszystkie przesłanki, które dawały podstawy do stanowczego rozstrzygnięcia sporu. Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy.

Odnosnie nowych okoliczności medycznych w sprawie, na które powoływał się organ rentowy, Sąd pierwszej instancji wskazał, że już w dacie złożenia wniosku

o rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, tj. w lipcu 2014 r. niezdolność ta istniała u ubezpieczonej, a zatem nie mogło to skutkować zastosowaniem art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Dalsze pogorszenie się stanu narządu wzroku u ubezpieczonej nie stanowi nowej okoliczności medycznej, lecz stanowi dalszy ciąg schorzeń medycznych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zaskarżając go w całości. Wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ubezpieczonej, ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Wyrokowi zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że zebrane w sprawie dowody dają podstawę do przyjęcia, że ubezpieczona jest osobą częściowo niezdolną do pracy i ma z tego tytułu prawo do renty. W uzasadnieniu organ podniósł, że niewyjaśnione zostały wątpliwości co do stanu zdrowia ubezpieczonej, Sąd orzekający w oparciu o opinię biegłego okulisty uznał, iż ubezpieczona jest niezdolna do pracy, co stoi w sprzeczności ze stanowiskiem biegłego lekarza medycyny pracy, który dopuścił ubezpieczoną do wykonywania pracy bez zastrzeżeń. Ponadto, w opinii biegłego okulisty znajdują się ustalenia dotyczące pogorszenia w krótkim czasie stanu zdrowia (wzroku) ubezpieczonej, co uzasadniałoby w ocenie organu rentowego zastosowanie w sprawie art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Apelujący podniósł, że nie bez znaczenia dla sprawy jest również to, że składając wniosek o rentę ubezpieczona świadczyła pracę, a od 1 kwietnia 2015 r. podjęła zatrudnienie u nowego pracodawcy.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczona wniosła o jej oddalenie w całości.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, dzieląc jego ustalenia i rozważania prawne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego, szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r. IPKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. IUK 233/09, Lex nr 585720).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok, wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności sprawy dokonując prawidłowych ustaleń faktycznych w granicach zasad logiki formalnej i doświadczenia życiowego, zgodnie ze swobodną oceną dowodów w myśl art. 233 § 1 k.p.c., a następnie wydał trafny, odpowiadający prawu wyrok.

Nie budzi wątpliwości, że w sprawie, której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby zainteresowanej.

Odnosząc się do zarzutu apelującego dotyczącego rozbieżności między wnioskami opinii biegłego lekarza okulisty oraz biegłego lekarza medycyny pracy zważyć należy, że w sprawie nie był powoływany biegły z zakresu medycyny pracy, a zatem zarzut ten nie znajduje żadnego uzasadnienia. Ubezpieczona przedstawiła jedynie zaświadczenie lekarskie lekarza medycyny pracy, który dopuścił ją do wykonywania pracy administracyjno – biurowej przy komputerze w okularach ochronnych. Ponadto orzeczona przez lekarza medycyny pracy zdolność ubezpieczonej do pracy przy monitorach powyżej 4 godzin dziennie dotyczy okresu, gdy ostrość wzroku oka lewego (lepszego) wynosiła 100 % z korekcją okularową. Stosownie do treści opinii biegłego okulisty, u R. N. w bardzo krótkim czasie nastąpiło znaczne

obniżenie ostrości wzroku oka lewego, przy ostrości wzroku oka prawego pozostającej niezmiennie na poziomie 1 %. Jest ona praktycznie osobą jednooczną.

Opinia biegłego specjalisty z zakresu chorób oczu zawiera trafne, logiczne i spójne wnioski, uzyskane w drodze wnikliwej analizy dokumentacji medycznej ubezpieczonej oraz przeprowadzonych badań. Sąd Okręgowy słusznie uznał je za przekonujące oraz na ich podstawie dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w zakresie stanu zdrowia ubezpieczonej, a także jego wpływu na zdolność do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu I instancji, że w przedmiotowej sprawie stan zdrowia ubezpieczonej uzasadnia uznanie jej za osobę częściowo niezdolną do pracy.

Podniesiony w apelacji zarzut pojawienia się nowych okoliczności medycznych, skutkujący koniecznością stosowania art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. uznać należy za chybiony, ponieważ już w dacie złożenia wniosku o rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, tj. w lipcu 2014 r. niezdolność ta istniała u ubezpieczonej. „Nowe okoliczności”, o których mowa w art. 477¹⁴ § 4 k.p.c., to schorzenia istniejące przed wydaniem decyzji, lecz wykazane przez ubezpieczonego dopiero po wniesieniu odwołania do sądu albo ujawnione na podstawie badań lekarskich w trakcie postępowania sądowego i których nie oceniał ani lekarz orzecznik, ani komisja lekarska organu rentowego (wyrok SA w Poznaniu z dnia 22 grudnia 2013 r., III AUA 460/13, Legalis). W niniejszej sprawie ubezpieczona wnosząc o rentę domagała się uznania jej za osobę częściowo niezdolną do pracy z powodu schorzenia narządu wzroku. Schorzenie to stanowiło jedyną podstawę jej wniosku o rentę i ocenione zostało przez lekarza orzecznika ZUS oraz Komisję Lekarską ZUS w Z.. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, pogorszenie się stanu narządu wzroku u ubezpieczonej nie stanowi nowego schorzenia, a jedynie kolejny etap pogłębiania i postępowania stwierdzonej wcześniej choroby.

Odnosząc się do wskazanego przez organ rentowy faktu, że ubezpieczona składając wniosek o rentę świadczyła pracę, a od 1 kwietnia 2015 r. podjęła zatrudnienie u nowego pracodawcy, podkreślić należy, iż ubezpieczona została uznana za osobę częściowo niezdolną do pracy. W przypadku stwierdzenia niezdolności do jakiegokolwiek pracy należałoby uznać ubezpieczoną za całkowicie niezdolną do pracy. W przypadku częściowej niezdolności do pracy nie wyklucza się możliwości świadczenia pracy lecz powinna to być praca poniżej kwalifikacji ubezpieczonego. W przypadku ubezpieczonej z taką sytuacją mamy do czynienia. Ubezpieczona posiada wykształcenie wyższe a zatem mogłaby wykonywać różne prace w administracji nawet kierownicze, jednakże z powodu schorzenia narządu wzroku jej zdolność do pracy została ograniczona do pracy pracownika biurowego przy komputerze albowiem istnieje możliwość dostosowania wielkości tekstu do stopnia zaawansowania schorzenia. Te okoliczności świadczą, iż ubezpieczona spełniła przesłanki do uznania jej za częściowo niezdolną do pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka